

ACC. N:R M. 14537: 1-4.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Ligfrid Linnsson, Höör*
Härad: *Fösta* Berättare: " " "
Socken: *Höör* Berättarens yrke: *f. d. vagnmakare*
Uppteckningsår: *1958* Född år *1880* i *Höör*

Andrade vanor vid lantbygdsheemmens mat-
brödförsörjning. s. 1-4.

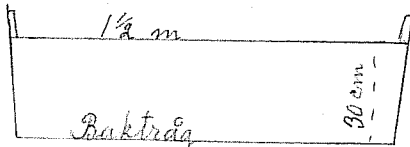
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

LUF 92

I mitt föräldrahem är det 62 år sedan den gamla murade bakugnen revs ner, och ett bostadsrum blev innrett i dess ställe, vid sidan om och bakom denna stora murade bakugn var en gång, som man kunde använda för klädhistor, och äran på var ju och så ett utrymme på en $\frac{3}{4}$ meter som väl tillvara togs för förvaring av saker som var ömtåliga för fukt, där var ju alltid torrt, året runt, man hade ju storbak minst en gång i månaden, kumera vet jag ingen som har kvar någon murad bakugn, det fins nog inte många kvar utav dem gamla som kan hetta en murad bakugn den fick ju inte vara för het för då blev brödet vett i bränt innan det var bakat inuti, så där skulle stor vana till att sköta en sådan ugn. Det enda som bakas hemma nu så är det väl kaffebröd å små kakor, å det sker i kökspisbakugnen antingen det är ved eller elspis. Storbagarna här i samhället har el. bakugnar och dom förser dom mesta invånarna med all sorts spisbröd, och handlärna tillhåller även matbröd av alla sorter från storbagerierna från Städerna.

Förr när man bakade i murbakugnar hade folk mera
tjenstefolk följden blev ju att det gick mera bröd åt, alla
hantverksmästare fick ha all personal i kosten, ärologi
hörde till ute på landet, hade då mästaren en 5 a 6 arbetare
behövdes även en piga iblan två om familjen för övrikt
var stor, så då fallt det liksom av sej skälvt att det var bli-
gare att baka hemma då det för det mesta fans murbakugn
i ett sådant hem, men sedan allt efter som tiderna änd-
rades, ä inga gerväller fans i kosten behövdes inga jungfrur
hällre, så var det inte lönt att elda upp den stora bakugnen,
så blev den nerriven, ä en hammare till en son eller dotter
blev innred i den stora bakugnens ställe, ä bagarbröd kan
man ju få ä välja av olika sorter, ä slippa att äta månads
gammalt hembakat, kumera fins ju gäst att köpa färdig
jag mins att vi köpte berma utav maltbryggarna, ä ällte
in i mjöl ä gjorde på så vis skälvt gäst, men vi kallade
sådan gäst för sure, ä där skulle gömmas en bra bit
sure från bak till bak till bättre gäste det, suren skulle

Bröd
spade

ACC. N:R M. 14537:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3

alltid förvaras i stugan på en innerväggshylla, så värmen skulle vara så gämn som möjligt tills bättre blev den iblan fick den älltas om å blandas med lite mjöl annars kunde den bli så sur så den kröp över kanten på koppen som den förvarades i, brödet som bakades med sådan gäst kallades surbröd å de var nog därutav det kunde hålla sej färsk å ätbart en hel månad, till fint bröd användes aldrig sure men det dugde ju hållre inte att gömma så länge. Det var ett styvt å tungt arbete med dessa stora bakallting fick ju älltas för hand och sedan stå å gåsa, sedan var det ju att ällta på nytt efter gäsningen, och så var det att med en degspade av trä, sticha av degen i så stora bitar som dom önskade till varje kaka, sedan var det att rulla å klappa om dessa degklumpar så dom fick önskad fason, å slå dem med all kraft i bordet så det dunka å smallt så man förundrade sej att bordet kunde hålla, detta allt för att brödkakan skulle bli riktigt tät å fast, sedan var det att sälla dem på brödspaden å placera dem in i den väl uppvärmda stora ugnen.

Våra bagerier här i Höör dom som bakar grovbröd, är två, Jönsson, och Lindahl, dom kör dagligen med bilar ut i byggderna här ikring å mättar allmänheten med sitt goda bröd av alla sorter grovt, fint, fransbröd, av alla fasoner å storlekar dessutom alla sorters kaffebröd, å allt kommer hem till köksdören. Ifrån städerna kommer stora brödbilar två gånger i veckan och avlastar hos handlarna som i sin tur delar ut till allmänheten, så kundvaransen är stor. Lantbrukarna har så liten personal som möjligt, för arbetskraften är för dyr, så dom driver helst sina ställen med folket i egen familj, å då blir där inte tid med några storbak, det behövs ju inte hållre då det inte fins mer än en tredje del av människor på samma ställe mot för, så dom stora murbakugnarna har liksom dött av sej skälvt, efter tidens ändring i allt, men det har ju gått sukresivt allt efter som kraven på nya seder har gjort sej gällande. Så dom mästa murbakugnarna har nog tjänat ut för ett femtiotal år sedan. Jag tror inte att någon säger dom stora tungsjötta murbakugnarna.